

Deri se, da je 5/11 1958 (?) Pomena slavnost,
slavila svoj... Za to večino zgodbe je ustavilo
Dram. Pustak priber, u Rome sara ^{izdano} ~~izdano~~ -
nekoliko

3. Takva pobjeda je vrijeme prolazilo i ustapelo mjesto novim zbi-
vanjima. Iako su u izbori za bečki Parlament god. 1907 donijeli i-
stri takva pobjeda, da su se čak i bečka dvorska gospoda našle na krat-
toj neprilici. Iduće pak godine 1908. proglasio je Franjo Josip ene-
mija Bosne i time navakao i na nas Južne Slavene nove potrese, i one,
što će domalo prodrmati cijeli svijet. Za nas, i u ovom našem katicu,
bilo je očevidno, da su u vidu novi saobonosni događaji, što je u na-
sim, arcima učvrstivalo vjera, da se i za nas Južne Slavene, sprema nešto
golemo, veličanstveno.

Italija se ^umetla to uhvatila a kostac s ^ATurskom. ~~Ratni~~ ^{Ratni} plamen zahvatio i Balkan. Već su odjekivale imena ~~Kamenova~~ ^{Kamenova}, ~~gasa~~ ^{gasa}, Bregalnice. Umijesao se i rimski papa Pio X. i haškeo strog Hapzburga, da udari na Srbija. Sve je uzburkano, askomesano.

A naš lovren ? Kako će on dočekati taj novi viher ?
Treba reći: narodna svijest a tom našem gradu nije ni u najtmarnijim
danima njegove historije ~~gorko~~ zatajila. Naprotiv: ta je svijest
~~svjetlo je i u najtamnijim danima~~
anđela da se održi i a razdoblju najmraknijeg germanizatorskog ap-
solatizma. I poslije, iako Nijemci s jedne, a Talijani s druge strane

nisu ni časom prestali, da se u našem Lovranu što dublje agniziraju.

^{Kako} ~~na~~ svoje pomagače imala su bečka gospoda zloglasna društva Schutvereine i ^{die} Sudmark. Kad je trebalo, apeliralo se na dvor, koji je poklanjao velike svote za širenje Nijemstva. A kad bi se išlo za tim, da se nekom istarskom, do korijena hrvatskom mjestu, otvori talijanska škola, austrijski bi vlastodržci mahom priskočili, da budu i u tome našim prekomorskim protivnicima na ruku, da za svoju rabotu oko odnarođivanja naše djece mogu da primaju potrebna sredstva, osobito preko društva "Legge Nazionale."

A što će na to istarski Hrvati? Skrštenih ruka nisu ostali ni oni. Već pod kraj prošloga vijeka osnovali ^{školstva} društvo Cirila i Metoda, ustanovu sa svrhom, da na istarskom tlu otvara škole sa hrvatskim nastavim jezikom. Za tu našu školsku ^{školstva} družbu sabirali su se dobrovoljni prinosi ne samo u Istri, nego i u svim hrvatskim zemljama, pa čak i u dalekom svijetu među rodoljubim iseljenicima našeg roda i jezika.

Cirilo - Metodska Družba bila je - da tako kažem - neka vrsta narodne vojske, uvijek spremna, da nas pomaže u našoj narodnoj borbi. Nju su vodili naši istarski prvaci: Dinko Vitezić, Spinčić, Laginja, Mandić, braća Trinajstići i drugi. Među mladima pomagali smo i mi: družbin blagajnik, pjesnik Rikard Katelinić Jeretov i ja, dugogodišnji družbin tajnik. Ovo spominjem zato, da mogu i s ovog mjesta posvjedočiti, ^{Kako} ~~naši~~ vođe nisu nikada paštali s vide naš Lovran, već su preme svojim silama nastojali, da ga podupru u njegovoj borbi protiv odmetnika i drugih narodnih protivnika. Istina, novčana sredstva, kojima je Družba - osobito u prvo vrijeme - mogla da raspolaže, bila su oskudna, ali s nama je bio narod, koji je sve onako siromašan i bezpravan, pružio jak otpor ^{zlonamjernoj} tadoj najezdi.

U početku napredovalo se sporo. Osjećali smo se sretnima, kad smo mogli u Lovranu, da programamo jedno skromno zabavište za sasvim malena djeca. Učiteljica nam je stigla iz Zagreba: Sejević Ivanka, našim

Ali već je bilo prije odlučeno, da naša narodna vojska, Ciri-
lo-Methodska Družba, održi svoja godišnja skupština u Lovran^askom selu
na dan prvoga juna. Na našoj strani bilo je sve u zanosu, da
one iste godine 1914.

dragoj - protivničkoj - jedni pokanjeni - dok su se dragi - oni grla-
tiji - grozili ^{brukom, vaka} izezivanjem, čak i tvornim napadajima.

^{~ ~ ~ ~ ~} Zakazani dan skupštine ^{pa} je u nedjelju. Već rano u jutro naš
je svijet sa svih strana stao da grne u Liganj. ^I Pridolazili i vidjani-
ji rodoljubi iz raznih krajeva Istre, od naroda dočekani odusevljeno,
burno. Protivnicima nije ništa pomoglo ni to, ^{što} se od nekud iznenada
javio glas rogova, u koje je trubila šacice njihovih plaćenika.

U školskoj dvorani bilo je dotle veselo i živo. ^I ^{dobro!} Vihar razdraga-
nog klicanja i pijeska dosegao je svoj vrhanac, kad je na podiju pojavi-
^{dobro!} ^{Red je nekog spomena} se predsjednik Vjekoslav Spincić. Taj se orken ^{dobro!} odigao tek onda,
kad je predsjednik nekoliko puta uskliknuo svojim gromovitim glasom :
- Braćo draga !

Svoj govor ^{otpočeo je} toplim, bratskim pozdravom ^{upućenim} na sve
nazocene, kao i na one odsutne, koji su s raznih razloga bili zaprijeđeni
da dođu na Zbor. ^{Đuško} bi bilo opisati odusevljenje, kojim su prisutni
popratili ove uzdignatim glasom izrečene riječi :

- Ako mogu Italijani za ^{odnarođivanje} naše ^{dijete} da pri-
maju potpore iz Italije, ^{imamo} i mi jedna država, koja ^{neće} ni
nema uskratiti svoja pomoć u našoj borbi za ^{ocavanje} naše
dijete."

Svi su nazocni shvatili, ^{da} Spincić ^{smjerao} na ondašnju Srbiju, zato urne-
besnom odobravanja nije bilo ni kraja ni konca.
Vidovite i proročanske riječi! Umio je naš Spincić da gleda i u dale-
ku budućnost!

Nakon njegova govora ^{pročitao} sam ja svoj tajnički izvještaj
za upravn^u prošla godina 1913. Po mjesti Lovranac, ^{desilo} se, da ^{sa} naj-
prije ^{poželio} to, što nema nikoga od mjesnih vlasti, da ^{našu} ^{slavnu}
Družbu pozdravi u ime općine lovranske. I dodao sam:

- Načelnik nam je neprijatelj, a protivnici su nam i svi oni, što
se oko njega kupa. Nego, da pravo rečem - nastavih - što bi ona čeljed